

כוחה של שמיעה והטמעה – לפרשת יתרו

פרשת השבוע פותחת במילים "וַיִּשְׁמַע יְתֵרוֹ כִּהֵן מִדְּבַר יְהוָה אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה אֱלֹהִים לְמֹשֶׁה וּלְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ" (יח, א). חז"ל במסכת זבחים (קטז ע"א) שואלים: "מה שמועה שמע ובא ונתגייר?" ונחלקו הדעות מה שמע, כפי שמצינו: "רבי יהושע אומר: מלחמת עמלק שמע... רבי אלעזר המודעי אומר: מתן תורה שמע ובא...". בעקבות שמועה זו, הגיע יתרו למשה ולעם ישראל, ועל כך אנו קוראים בפסוקים הבאים: "וַיָּבֵא יְתֵרוֹ חֵתָן מֹשֶׁה וּבָנָיו וְאִשְׁתּוֹ אֶל מֹשֶׁה...". ובתגובה יצא משה לקראתו, כפי שכתוב "וַיֵּצֵא מֹשֶׁה לְקִרְיַת חֵתָנוֹ".

וישמע יתרו... ויבוא

שלמה המלך אומר בספר משלי: 'כְּבוֹד חֻכָּמִים יִנְחָלוּ' (ג, לה), וחז"ל קראו מילים אלו על הגעתו זו של יתרו, וכך מצינו במדרש רבה (כז, ב): "הדא הוא דכתיב 'כְּבוֹד חֻכָּמִים יִנְחָלוּ', זה יתרו. בשעה שבא אצל משה מה כבוד נחל? וַיֵּצֵא מֹשֶׁה לְקִרְיַת חֵתָנוֹ, אמרו: יצא משה, יצא אהרן, נדב ואביהוא ושבעים מזקני ישראל, ויש אומרים: אף ארון יצא עמהם".

ראוי לציין, שהשמועה הגיעה גם לארץ ישראל. אנו למדים זאת מדברי רחב שאמרה למרגלים ששלח יהושע, טרם כניסתם לארץ ישראל: "כִּי שָׁמַעְנוּ אֶת אֲשֶׁר הוֹבִישׁ ה' אֶת מִי ים סוּף מִפְּנֵיכֶם בְּצֵאתְכֶם מִמִּצְרָיִם... וְנִשְׁמַע וַיִּמַּס לְבַבְנוּ וְלֹא קָמָה עוֹד רוּחַ בְּאִישׁ מִפְּנֵיכֶם" (יהושע ב, י). כמו כן, בשירת הים אנו אומרים בכל יום: "שָׁמְעוּ עַמִּים יִרְגָּזוּן חֵיל אֲחִיז יִשְׁבִּי פְּלִשְׁתִּי" (שמות טו, יג). הרי כל העולם עמד תחת הרושם המפעים של יציאת מצרים וקריעת ים סוף.

נשאלת השאלה, אם כך, מדוע רק על יתרו נאמר 'וישמע', וכי רק הוא שמע? מדוע יתרו היה היחיד שבא והסתופף תחת כנפי השכינה?

יש שמועה ויש שמועה

מבאר רבי יחזקאל לוינשטיין, בספרו אור יחזקאל – אמונה, בעמוד לח: "וזו שמצינו ביתרו שעל ידי שמיעה אחת נתהפך כל מהלך חייו ועזב את ארחות השקר שהלך בהם, ויצא למדבר לקרב אנשים זרים שאינו מכירם והכל מחמת גודל ההשפעה שעשתה עליו שמיעת שמועה אחת". יתרו שמע וכתוצאה מכך, 'נתהפך כל מהלך חייו', השמועה השפיעה על המשך חייו. בעקבותיה הוא עשה תפנית חדה, בבחינת "מחשב מסלול מחדש" ושינה את אורחות חייו.

מאורע יוצא דופן שמתרחש מושך באופן טבעי את תשומת הלב. ככל שהאירוע יוצא מגדר הרגיל, כך הוא מעורר יותר ויותר את הבריות להתבונן במה שמתרחש לנגד עיניהם בפליאה. יש וגם אירוע חריג אינו מוציא אנשים משלוותם. במקרה כזה המסקנה המתבקשת היא אחת מהשתיים: או שלא הבחינו במתרחש, ולא עמדו על מהותו של המעשה. אפשרות אחרת, שראו אך ליבם לא היה עימם, הם לא הבינו ולא הפנימו את אשר ראו.

יתרו שמע שמועה שחדרה לעמקי נפשו, משום שלא הלך אחרי נטיות ליבו הטבעיות, אלא אחר הבנת ליבו. הוא הבין שלא דבר של מה בכך הוא שנבקע הים לשנים, או שניתנת תורה מן השמים לבן תמותה.

יתרו פעל בהתאם ולא זו בלבד ששינה את התנהלות חייו, אלא יצא למדבר **לקרב אנשים זרים שאינו מכירם**, כלשונו של הרב לוינשטיין. ההשפעה היתה כה גדולה, עד שגרמה לו לפרסם את השמועה לאחרים ולהפיץ את האמונה בהקב"ה גם בקרב זרים, שעד כה לא פעלו כך. **מה זה אומר לגבינו?**

צריך לחולל מהפיכה גמורה

ממשיך רבי יחזקאל לוינשטיין וכותב: "ובאמת אין זו מעלה מיוחדת ביתרו, אלא **כן צריכה להיות הנהגת האדם הבריא בנפשו שמכיון ששומע ומכיר את הדברים צריך לחולל מהפיכה גמורה בנפשו**. ואנו שאיננו מושפעים הרי זה הוכחה שחולים אנו במחלות הנפש ורק שאיננו מכירים ויודעים שלוקים אנו במחלה זו".

במילים אחרות, **זה מחייב !!!** אין זה "עובר על ידי". **על כל אירוע משמעותי לפקוח את עינינו, ולגרום לנו לחשוב, מה זה אומר לגבינו.**

לתגובות – office@shaalti.co.il

הכותב: הרב חגי ולוסקי – מרצה ומחבר סדרת הספרים 'תורתך שאלתי' על התורה, 'כי ישאלך' – על הגדה של פסח, 'מה שאלתך' – על מגילת אסתר.